

**DANTZA GOI MAILAKO ARTE IRAKASKUNTZETAKO GRADU TITULUA**  
**KOREOGRAFIA ETA INTERPRETAZIOA**  
**TÍTULO DE GRADO EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES DE DANZA**  
**COREOGRAFÍA E INTERPRETACIÓN**  
**IRAKASKUNTZA GIDA / GUÍA DOCENTE**  
**2026-2027**  
**KONPOSIZIOA ETA INPROBISAZIOA I**  
**COMPOSICIÓN E IMPROVISACIÓN I**

**1. Identifikatzaileak**

MATERIA: konposizio koreografikorako teknikak. Sorkuntzarako sistemak eta tresnak

KREDITUAK: 3 ECTS

IRAKASGAI MOTA: derrigorrezkoa

MAILA: 1

ORDU KOPURUA GUZTIRA: 90

ORDU PRESENTZIALAK: 48

ORDU OSAGARRIAK: 42

IRAKASGAIA EMATEKO ALDIA: urtekoa

IRAKASKUNTZA HIZKUNTZAK: euskara

**2. Irakasleak**

| Izena eta abizenak        | Helbide elektronikoa                                             |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Lapaza Rodriguez, Izaskun | <a href="mailto:ilapaza@dantzerti.eus">ilapaza@dantzerti.eus</a> |

**3. Irakasgaiaren deskribapena**

(EHAAREN arabera, 22/2016 DEKRETUA, otsailaren 16koa, zeinen bidez ezartzen baitira koreografia eta interpretazioa espezialitateko dantzako goi-mailako arte irakaskuntzak eta Euskal Autonomia Erkidegorako ikasketa-plana).

Sorkuntza- eta adierazkortasun-gaitasunak garatzea gorputz-hizkuntzak erabiliz, interpre-tazioari nahiz inprobisazioari dagokionez.

Sorkuntza-prozesuei hurbiltzea ahalbidetzen duten tresnak ezagutzea, hasi inprobisazioa mugimenduaren azterketaren ikasketatik harik eta inprobisazioaren oinarri diren printzipio, teoria eta funtsekin osatu arte ikasleen prestakuntza.

Konposizio koreografikoaren eta eszenikoaren moldeetan eta kode estetiko eta estilistiko ezberdinen arabera garatutako tekniketan sakontzea, aurkezpen-formatu ezberdinak ezagutuz edo esperimentatuz.

Sorkuntza koreografiko eta eszenikoari aurre egiteko moldeetara hurbiltzea eta sorkuntza-prozesuak ezagutu edo esperimentatzea diziplina artistiko ezberdinetako sortzaileekin egin topaketen bidez, zeinek dantza, gorputza eta mugimendua erabiltzen baitute euren diskurtso formalean.

Koreografoen eta sortzaileen sorkuntza-prozesuaren oinarrizko alderdiak. Sorkuntza pertsonala interprete/koreografo gisa.

Oharra: Konposizioa eta Interpretazioa I, II, III irakasgaiek hiru ikasturtetan emateko irakasgai bakarra osatzen dute. Gradualki egituratuko dira deskribatutako edukiak, irakasgaia ematen duen ikastetxeko dagokion departamendu didaktikoak irakas-gidan ezartzen duen tenpora-lizazioaren arabera.

#### 4. Konpetentziak

| Graduko Konpetentzia Orokorrak |                                                                                                                                                                |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| G3                             | Giza gorputzaren funtzionamenduaren oinarrizko printzipioak ezagutzea, teorikoak nahiz praktikoak, haren ikuspegi osoa eta bateratzailea emateko               |
| G5                             | Pertsonak gidatzeko gaitasuna izatea, haien sorkuntza-, prestakuntza- edo interpretazio-prozesuan, behar diren ezagutzak, baliabideak eta esperientziak izanik |
| G6                             | Etsipen egoeretan, arriskuak hartu eta tolerantzia izateko gaitasuna izatea                                                                                    |
| G11                            | Oinarrizko teknikak eta metodologiak ezagutzea, lehenengo ikerketa-jarduerak garatzeko                                                                         |

|                                                 |                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| G12                                             | Praktika eszenikoetan parte hartzea ahalbidetzen duten trebetasunak garatzea, eta taldeko edo solista funtzioak norbere egitea                                  |
| <b>Espezialitateko Berariazko Konpetentziak</b> |                                                                                                                                                                 |
| ECI1                                            | Gai izatea diskurtso propioa garatzeko sorkuntza koreografikoaren edo interpretazioaren bidez                                                                   |
| ECI5                                            | Inprobisazioko, sorkuntzako eta konposizio koreografikoko teknikak ezagutzea ikuspegi teknikitik eta interpretaziozkoetik, teknikok interpretazioan aplikatzeko |
| ECI6                                            | Inprobisazio eta konposizio teknikak menderatzea, zeinak ahalbidetzen baitute sorkuntzarako eta konposizio koreografikorako gaitzen duten baliabideak izatea    |
| ECI8                                            | Hizkuntza eta diziiplina eszenikoei, artistikoei, musikalei eta bisualei buruzko ezagutzak izatea, eta horiek elkarren artean erlazionatzeko gaitasuna garatzea |

|                                |                                                                                    |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Zeharkako Konpetentziak</b> |                                                                                    |
| T1                             | Lana era eraginkorrean eta motibatzailean antolatu eta planifikatzea               |
| T2                             | Informazio esanguratsua behar bezala bildu, aztertu, laburbildu eta kudeatzea      |
| T3                             | Arazoak konpontzea, eta egiten den lanaren helburuei erantzuteko erabakiak hartzea |
| T6                             | Norbere jarduera profesionalaren eta interperpersonalaren autokritika egitea       |
| T7                             | Komunikazio-gaitasunak eta kritika eraikitzailea erabiltzea talde-lanean           |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| T8                                            | Ideiak eta argudioak era arrazoituan eta kritikoan garatzea                                                                                                                                                                   |
| <b>Irakasgaiaren Berariazko Konpetentziak</b> |                                                                                                                                                                                                                               |
| EA1                                           | Inprobisazio eta konposizio teknika desberdinak praktikan jartzea, gorputz-sormena garatzeko eta pertzepzio-kanalak irekitzeko ariketa gidatuen bidez                                                                         |
| EA2                                           | Inprobisazio eta koreografia konposizioko teknika desberdinak eskuratzea, jarduera teoriko-praktikoen bidez, eszena-lanen interpretazioan eta sorkuntzan aplikatzeko                                                          |
| EA3                                           | Inprobisazioa ulertzea, haren praktika gidatuaren bidez, teknika lantzeko eta gorputzaren, espazioaren eta erritmoaren kontrola eskuratzeko bitarteko eta baliabide gisa                                                      |
| EA4                                           | Banaka, binaka eta taldeka inprobisazio ariketak egitea, ingurunea entzun eta behatuz, unean bertan proposamenak sortzeko gaitasuna garatzeko                                                                                 |
| EA5                                           | Gorputzaren bidez adieraztea eta sortzea, afektiboa eta kognitiboa integratuz, norberaren bizipenetatik, ezagutza teknikoetatik eta irudimenetik abiatuta, mugimenduan aurkikuntza eta esanahi berriak sortzeko helburuarekin |

## 5. Edukiak

### I. Blokea. Inprobisazioa

1. Gaia. Gorputzaren kontzientzia: anatomia esperientziala eta elementu organiko-funtzionalen ulermena.
2. Gaia. Prestutasuna:
  - Entzutea: barnekoa eta taldekoa
  - Arreta eta kontzentrazioa
  - Jarrera: jolasa, jakin-mina, parte-hartzea
  - Energia maila

3. Gaia: Gorputz-memoria tresna gisa:
  - Zentzumenak aztertzea
  - Sentsazioak, irudiak eta esperientziak gogora ekartzea.
4. Gaia: Objektuak inprobisazioan.
5. Gaia: Kontakt-inprobisazioa:
  - Praktikaren eduki teknikoen sarrera
  - Praktikaren printzipio eta balioetarako sarrera

## II. Blokea. Konposizioa

1. Gaia. Motiboa eta bere bariazioak
2. Gaia. Denboraren azterketa. (iraupena, tenpoa, errepikapena, geldia)
3. Gaia. Espazioaren azterketa. (ibilbideak, espazioaren dentsitatea/okupazioa, topaketak, Irudia Espazio-harremanak)
4. Gaia. Diseinua. Simetria/asimetria, osagarritasuna, jarraitutasuna, kontrastea

## 6. Metodologia eta lanerako plana

*Tresna-kutxako* metodologia erabiliko dugu. Hainbat kontzeptu, ariketa eta praktika ezagutzea eta ulertzea izango da metodologia horren funtsa, ikasleek horiek modu kontzientean eta konbinatuan erabili ahal izan ditzaten, planteatutako helburuaren arabera.

Ikasgelan esperimentatu ondoren, lauhileko bakoitzeko bi konposizio aurkeztu beharko dira, baita derrigorrezko irakurketak eta ikustaldiak eta klase konkretu batzuen jarraipen-fitxak betetzea ere.

Konposizioak gelan grabatuko dira. Justifikatutako hutsegite batengatik ikasleak ezin badira aurkeztu grabazio-egunean, astebeteko epea izango dute konposizio hori bideo bidez entregatzeko.

Balorazioa egin ondoren, ikasturtean zehar sor daitezkeen eta curriculumarekin zerikusia duten jardueretan parte hartuko da, bereziki praktika eszenikoarekin lotura zuzena dutenetan (Fair Saturday, DID, Alaznerem Memoriala, Dantzaren Nazioarteko Eguna...).



### Ikaslearen lanaren denbora planifikazioa

|                      |                |
|----------------------|----------------|
| Eskola presentzialak | 48 ordu        |
| Banakako tutoretzak  | 2 ordu         |
| Azterketak           | 3 ordu         |
| Bestelako lanak      | 37 ordu        |
| <b>Guztira</b>       | <b>90 ordu</b> |

### 7. Ebaluazioa

| Ebaluazio irizpideak eta adierazleak |                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kpt.                                 | Irizpidea                                                                                                              | Adierazlea                                                                                                                                                                                                                 |
| EA1<br>ECI 5<br>ECI6                 | 1. Inprobisazio eta konposizio teknika desberdinak praktikan jartzea                                                   | 1.1. Gorputzezko, ikusizko eta entzunezko entzumenera sentibera da<br>1.2. Jakinminetik abiatuta lan egiten du<br>1.3. Inprobisazio- eta konposizio-jolasez gozatzen du, haien ibilbidean zehar harritzen uzten bere burua |
| EA2<br>ECI 5<br>ECI6<br>T8           | 1. Inprobisazio eta konposizio teknika desberdinak eskuratzea, eszena-lanen interpretazioan eta sorkuntzan aplikatzeko | 1.1. Inprobisazio- eta konposizio-teknika desberdinak praktikan jartzen ditu modu autonomoan<br>1.2. Praktikatzen dituen ariketen azpian dauden edukiak kontzienteki identifikatzen ditu                                   |

|                                     |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| T2                                  |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                           |
| T1                                  |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                           |
| EA3<br>ECI6<br>T2                   | 1. Inprobisazioa ulertzea, teknika lantzeko eta gorputzaren, espazioaren eta erritmoaren kontrola eskuratzeko bitarteko eta baliabide gisa | 1.1. Bere mugimendu-aukerak handitzen ditu, landutako pautarekiko arreta kontzientea erabiliz<br>1.2. Ariketen mugak esploratzen ditu, fisikotasun handiagoa aurkituz                                     |
| EA4<br>T6<br>ECI 5<br>ECI 6<br>ECI8 | 1. Banaka, binaka eta taldeka inprobisazio ariketak egitea, unean bertan proposamenak sortzeko gaitasuna garatzeko                         | 1.1. Inguruan sortzen diren proposamen eta aldaketei erreakzionatu eta egokitzen da<br>1.2. Ekintza, harreman eta gorputz-jokoak proposatzen ditu bikotean edo taldean egindako inprobisazioak aberasteko |
| EA5<br>T7<br>ECI5<br>T3             | 1. Gorputzaren bidez adieraztea eta sortzea, mugimenduan aurkikuntza eta esanahi berriak sortzeko helburuarekin                            | 1.1. Energia igortzen du berehala inprobisazioak egiten dituen bitartean<br>1.2. Prest dago (mentalki eta gorputz aldetik) gorputz-sentsazio berrien esperientziarako                                     |

## 8. Ikaskuntzaren kalifikazioa

Prozedura: ebaluazioa jarraitua eta bereizia izango da, ikasgairako ezarritako konpetentziak barneratzea kontuan hartuz. Graduak zenbait konpetentzia orokor eta zeharkako ere kontuan hartuko dira, eta beraz, izaera barneratzailea izango du. Ebaluazio jarraitua klasera joatearen menpe egongo da, eta, gutxienez, irakasgaia emateko aldirako adierazitako klase presentzialen %80ko asistentzia izan beharko du ikasleak.

Ikasgaiaren helburuen gauzatzea, dagozkien konpetentziekin lotuta, gorago aipatutako indikatzaileen arabera eta beherago zerrendatutako tresnen bidez puntuatuko da.

| <b>Ebaluazio-tresnak</b>                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ikasgelako egunerokoa</b> ikasleen presentzia-portzentajea eta haien esku-hartzeen kalitatea egiaztatzeko |
| <b>Idatzizko eta ahozko probak</b> edukien ulermena ondo egiaztatzeko                                        |
| <b>Bideo grabazioak</b> tutoretzetan emaitzak alderatzeko                                                    |

| <b>Ohiko ebaluazioaren tresnen haztatzea eta denboralizazioa</b>                              |                    |                  |                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------|------------------------------------------|
| <b>Tresna</b>                                                                                 | <b>Blokea</b>      | <b>Haztapena</b> | <b>Gauzatzeko edo entregatzeko aldia</b> |
| Parte-hartzea eta asistentzia                                                                 | Guztiak            | %10              | Ikasturte osoan zehar                    |
| Derrigorrezko irakurketak                                                                     | Guztiak            | %10              | Ikasturte osoan zehar                    |
| 2 Klase-fitxak                                                                                | Guztiak            | %20              | 1.lauhilekoan                            |
| Estudioak<br>1. Motibua eta aldaerak<br>2. kontakt inprobisazioa<br>3. Anatomia eta irudimena | I. eta II. blokeak | %45              | Ikasturte osoan zehar                    |
| Objektuen, denboraren eta espazioaren talde-konposizioa                                       | I. Blokea          | %15              | Azterketa garaian                        |

|                |  |             |
|----------------|--|-------------|
| <b>Guztira</b> |  | <b>%100</b> |
|----------------|--|-------------|

| <b>Ezohiko ebaluazioaren tresnen haztatzea</b>                                                                                                              |                    |                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|------------------|
| <b>Tresna</b>                                                                                                                                               | <b>Blokea</b>      | <b>Haztapena</b> |
| BI klaseren diseinua.                                                                                                                                       | Guztiak            | %30              |
| Derrigorrezko irakurketak                                                                                                                                   | Guztiak            | %10              |
| Estudioak<br>1. Motibua eta aldaerak<br>2. kontakt inprobisazioa<br>3. Anatomia eta irudimena<br>4. Objektuen, denboraren eta espazioaren talde-konposizioa | I. eta II. Blokeak | %60              |
| <b>Guztira</b>                                                                                                                                              |                    | <b>%100</b>      |

## 9. Ebaluazio jarraia eta deialdiak

Ebaluazio jarraituaren galera gertatuko da ikaslearen faltak presentziako ordu kopuruaren %30 denean, baldin eta falta ez justifikatuen kopurua %20 baino gehiago ez bada. Galera horrek, ikasgaiaren irakaskuntza unea gora-behera, aurreikusitako ondorengo lanak/probak ez onartzea, ez zuzentzea, eta ez ebaluatzea ekarriko du. Ikaslea tutoretzapean izateko eskubidea berreskuratzeko aukera aintzat hartuko da.

Ebaluazio jarraia galtzen duen ikasleak ohiko deialdian azterketa egiteko eskubidea du.

Ebaluazio jarraitua gainditzen ez duen ikasleak ohiko deialdian azterketa egiteko aukera izango du; kasu horretan, ikasleari aukera emango zaio ohiko deialdian aurkeztu gabe dituen probak bakarrik egiteko.

- **Ohiko deialdia:**

Ikasgaiaren konpetentzien %100 ebaluatuko dira.

- **Ezohiko deialdia:**

Ikasgaiaren konpetentzien %100 ebaluatuko dira. Ohiko deialdian gutxiegia duen ikasleak, ez aurkeztuak, edo deialdiari uko egin duenak, ezohiko deialdian ebaluatzeko aukerarik izango du.

Ezohiko deialdia —urtarrilean zein maiatzean amaitzen diren ikasgaiak— ekainean izango da, eskola egutegian berariaz gordetako egunetan.

## 10. Bibliografia, baliabideak eta ikasmaterialak

Blom, L. & Chaplin, L. (1982). *The Intimate Act of Choreography*. Pittsburg Press.

Buckwalter, M. (2010). *Composing while Dancing: An Improviser's Companion*. Univ. of Wisconsin Press

Burrows, J. (2010). *A choreographer's handbook*. Routledge.

Contact Quaterly. Revista. <https://contactquarterly.com>

Cooper, A. & Gere, D. (2003). *Taken by Surprise: A Dance Improvisation Reader*. Wesleyen University Press.

Cooper Albright, Bogart, A. & Landau, T. (2014). *The Viewpoints Book*. Nick Hern Books.

Nagrin, D. (2014.) *Dance and the Specific Image: Improvisation*. Pittsburgh Press

Smith-Autard, J. (2005). *Dance Composition*. A&C Black.